

Extra opgaven zouten en rekenen 4 havo

Opgave 1

Bereken:

- a hoeveel gram overeenkomt met 200 mmol aluminiumsulfaat.
- b hoeveel mol overeenkomt met 2,0 kg ijzer(II)nitraat
- c hoeveel mol overeenkomt met 3,0 ton calciumchloride. $1,0 \text{ ton} = 1,0 \times 10^3 \text{ kg}$.
- d hoeveel mg overeenkomt met $2,0 \times 10^{-4}$ mol bariumfosfaat.
- e hoeveel protonen en elektronen het sulfaation bevatt
- f hoeveel protonen en elektronen het ammoniumion bevat
- g hoeveel protonen en elektronen het sulfide-ion bevat
- h hoeveel protonen en elektronen het nitraation beavt

Opgave 2

Bereken het massapercentage van:

Geef je antwoord steeds in vier significante cijfers.

- a. zuurstof in calciumhydroxide
- b. fosfor in calciumfosfaat
- c. stikstof in aluminiumnitraat
- d. chloor in zilverchloride

Opgave 3

Bereken steeds de concentratie in mol per liter.

- a. de concentratie natriumionen als je 0,20 mol natriumchloride oplost in 400 mL water.
- b. de concentratie chloride-ionen als je 0,30 mol bariumchloride oplost in 4,0 L water.
- c. de concentratie aluminiumionen als je 2,0 g aluminiumchloride oplost in 500 mL water.
- d. de concentratie chloride-ionen als je 200 mg aluminiumchloride oplost in 100 mL water.

Opgave 4

De volgende slecht oplosbare zouten kun je maken m.b.v. een neerslag reactie. Geef steeds de vergelijking van de neerslagreactie en bereken:

- a. hoeveel mol bariumionen nodig is om 3,0 gram bariumcarbonaat te maken.
- b. hoeveel mol fosfaationen nodig is om 200 mg aluminiumfosfaat te maken
- c. hoeveel mol zilverionen nodig is om 4,0 gram zilvercarbonaat te maken.
- d. hoeveel mol ijzerionen(II)ionen nodig is om 300 mg ijzer(II)fosfaat te maken

Opgave 5

Sjakie wil 3,0 gram aluminiumhydroxide maken. Dit doet hij door een oplossing van aluminiumnitraat bij natronloog te voegen.

- a. Geef de vergelijking van de neerslagreactie die optreedt.
- b. Bereken hoeveel gram aluminiumnitraat hij op moet lossen om ervoor te zorgen dat er precies genoeg aluminiumionen zijn.
- c. Bereken hoeveel gram natriumhydroxide hij op moet lossen om ervoor te zorgen dat er precies genoeg hydroxide-ionen zijn.

Opgave 6

Sjakeline wil 300 milligram calciumfosfaat maken. Dit doet ze door een oplossing van calciumchloride bij een oplossing van natriumfosfaat te voegen.

- Geef de vergelijking van de neerslagreactie die optreedt.
- Bereken hoeveel gram calciumchloride ze op moeten lossen om ervoor te zorgen dat er precies genoeg calciumionen zijn.
- Bereken hoeveel gram natriumfosfaat ze op moeten lossen om ervoor te zorgen dat er precies genoeg fosfaat-ionen zijn.

Opgave 7

Sjakie heeft een oplossing van natriumsulfaat. De concentratie natriumsulfaat is 0,15 mol per liter. Hij dampst 200 mL van deze oplossing in.

- Geef de vergelijking van de "reactie" die optreedt.
- Bereken hoeveel gram vaste stof hij over houdt.

Opgave 8

Sjakeline heeft een oplossing van ijzer(III)chloride. De concentratie ijzer(II)chloride is $2,0 \times 10^{-3}$ mol per liter. Ze dampst 300 mL van deze oplossing in.

- Geef de vergelijking van de "reactie" die optreedt.
- Bereken hoeveel gram vaste stof ze over houdt.

Opgave 9

Sjakie heeft 200 mL van een oplossing van bariumhydroxide. De concentratie bariumionen is 0,030 mol/L. Hij voegt hieraan een overmaat van een oplossing van natriumsulfiet toe.

- geef de vergelijking van de reactie die dan plaatsvindt.
- Bereken hoeveel gram vaste stof hij krijgt als hij het mengsel filtreert.

Opgave 10

Sjakeline heeft 300 mL van een oplossing van ijzer(III)nitraat. De concentratie in deze oplossing is 0,15 mol per liter. Ze dampst de oplossing in.

- Geef de vergelijking van de reactie die dan plaatsvindt.
- Bereken hoeveel gram vaste stof ze overhoudt.

Antwoorden extra opgaven zouten en rekenen 4 havo

Opgave 1

- a. De molaire massa van $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ is volgens tabel 98 342,1 g/mol
 $0,200 \text{ mol} \times 342,1 \text{ g/mol} = 68,4 \text{ gram aluminiumsulfaat}$.
- b de molaire massa van $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ is $55,85 + 2 \times 14,01 + 6 \times 16,00 = 179,9 \text{ g/mol}$.
 $2,0 \times 10^3 \text{ g} / 179,9 \text{ g/mol} = 11 \text{ mol ijzer(II)nitraat}$.
- c de molaire massa van CaCl_2 is volgens tabel 98 111,0 g/mol
 $3,0 \text{ ton} = 3,0 \times 10^3 \text{ kg} = 3,0 \times 10^6 \text{ g}$
 $3,0 \times 10^6 / 111,0 \text{ g/mol} = 2,7 \times 10^4 \text{ mol calciumchloride}$
- d de molaire massa van $\text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$ is $3 \times 137,3 + 2 \times 30,97 + 8 \times 16,00 = 601,8 \text{ g/mol}$.
 $2,0 \times 10^{-4} \text{ mol} \times 601,8 \text{ g/mol} = 0,12 \text{ gram} = 1,2 \times 10^2 \text{ mg bariumfosfaat}$.
- e SO_4^{2-} , S heeft atoomnummer 16 en O atoomnummer 8, dus $16 + 4 \times 8 = 48$ protonen en $48 + 2 = 50$ elektronen (omdat de lading 2- is)
- f. NH_4^+ N heeft atoomnummer 7 en H atoomnummer 1 dus $7 + 4 \times 1 = 11$ is 11 protonen en 10 elektronen
- g S^{2-} , S heeft atoomnummer 16, dus 16 protonen en 18 elektronen
- h NO_3^- N heeft atoomnummer 7 en O heeft atoomnummer 8, dus $7 + 3 \times 8 = 31$ protonen en $31 + 1 = 32$ elektronen.

Opgave 2

- a de molaire massa van $\text{Ca}(\text{OH})_2$ is volgens tabel 98 74,09 g/mol.
het massapercentage O is $2 \times 16,00 / 74,09 \times 100 \% = 43,19 \%$.
- b de molaire massa van $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ is volgens tabel 98 310,2 g/mol
het massapercentage P is dan $2 \times 30,97 / 310,2 \times 100\% = 19,97 \%$.
- c de molaire massa van $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ is volgens tabel 98 213,0 g/mol.
het massapercentage N is dan $3 \times 14,01 / 213,0 \times 100 \% = 19,73 \%$.
- d de molaire massa van AgCl is volgens tabel 98 143,3 g/mol.
het massapercentage Cl is dan $35,45 / 143,3 \times 100 \% = 24,74 \%$.

Opgave 3

- a $\text{NaCl} \rightleftharpoons \text{Na}^+ + \text{Cl}^-$
 $0,20 \text{ mol natriumchloride bevat } 0,20 \text{ mol } \text{Na}^+$.
De concentratie Na^+ is dan $0,20 \text{ mol} / 0,400 \text{ L} = 0,50 \text{ mol/L}$.
- b $\text{BaCl}_2 \rightleftharpoons \text{Ba}^{2+} + 2 \text{Cl}^-$
 $0,30 \text{ mol bariumchloride levert dus } 0,60 \text{ mol } \text{Cl}^-$.
De concentratie Cl^- is dan $0,60 \text{ mol} / 4,0 \text{ L} = 0,15 \text{ mol/L}$.
- c $\text{AlCl}_3 \rightleftharpoons \text{Al}^{3+} + 3 \text{Cl}^-$
De molaire massa van aluminiumchloride is volgens tabel 98 133,3 g/mol
 $2,0 \text{ g} / 133,3 \text{ g/mol} = 0,015 \text{ mol } \text{AlCl}_3$, dus ook $0,015 \text{ mol } \text{Al}^{3+}$
De concentratie Al^{3+} wordt dan $0,015 \text{ mol} / 0,500 \text{ L} = 0,030 \text{ mol/L}$.
- d $\text{AlCl}_3 \rightleftharpoons \text{Al}^{3+} + 3 \text{Cl}^-$
1 mol aluminiumchloride levert dus 3 mol chloride-ionen.
 $0,200 \text{ g} / 133,3 \text{ g/mol} = 1,50 \times 10^{-3} \text{ mol aluminiumchloride}$, hieruit komen in de oplossing $3 \times 1,50 \times 10^{-3} = 4,50 \times 10^{-3} \text{ mol } \text{Cl}^-$ ionen.
De concentratie Cl^- ionen wordt dan $4,50 \times 10^{-3} \text{ mol} / 0,100 \text{ L} = 0,045 \text{ mol/L} (= 4,5 \times 10^{-2} \text{ mol/L})$

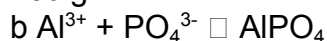
Opgave 4

- a $\text{Ba}^{2+} + \text{CO}_3^{2-} \rightleftharpoons \text{BaCO}_3$

om 1 mol BaCO_3 te maken is 1 mol Ba^{2+} nodig

De molaire massa van BaCO_3 is volgens tabel 98 197,3 g/mol.

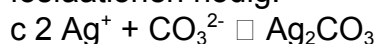
$3,0 \text{ g} / 197,3 \text{ g/mol} = 0,015 \text{ mol}$ bariumcarbonaat, hiervoor is ook 0,015 mol Ba^{2+} nodig.

om 1 mol AlPO_4 te maken is 1 mol PO_4^{3-} nodig.

De molaire massa van AlPO_4 is $26,98 + 30,97 + 4 \times 16,00 = 121,95 \text{ g/mol}$.

$0,200 \text{ gram} / 121,95 = 1,64 \times 10^{-3} \text{ mol}$ aluminiumfosfaat, dus heb je ook $1,64 \times 10^{-3} \text{ mol}$ fosfaationen nodig.

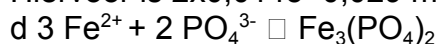

om 1 mol Ag_2CO_3 te maken is 2 mol Ag^+ nodig

De molaire massa van zilvercarbonaat is volgens tabel 98 275,7 g/mol.

$4,0 \text{ g} / 275,7 \text{ g/mol} = 0,0145 \text{ mol}$ zilvercarbonaat.

Hiervoor is $2 \times 0,0145 = 0,029 \text{ mol}$ Ag^+ nodig.

om 1 mol $\text{Fe}_3(\text{PO}_4)_2$ te maken is 3 mol Fe^{2+} nodig

De molaire massa van $\text{Fe}_3(\text{PO}_4)_2$ is $3 \times 55,85 + 2 \times 30,97 + 8 \times 16,00 = 357,5 \text{ g/mol}$.

$0,300 \text{ g} / 357,5 \text{ g/mol} = 8,39 \times 10^{-4} \text{ mol}$ ijzer(II)fosfaat.

Dus is $3 \times 8,39 \times 10^{-4} = 2,52 \times 10^{-3} \text{ mol}$ Fe^{2+} ionen nodig.

Opgave 5

b de molaire massa van $\text{Al}(\text{OH})_3$ is volgens tabel 89 78,00 g/mol

$3,0 \text{ gram} / 78,00 = 0,0385 \text{ mol}$ $\text{Al}(\text{OH})_3$.

Hiervoor is 0,0385 mol Al^{3+} nodig, dus heeft hij ook 0,0385 mol aluminiumnitraat nodig.

De molaire massa van aluminiumnitraat is volgens tabel 98 213,0 g/mol

$0,0385 \text{ mol} \times 213,0 \text{ g/mol} = 8,2 \text{ g}$ aluminiumnitraat.

c. Om 1 mol aluminiumhydroxide te maken heb je 3 mol hydroxide-ionen nodig. Er is $3 \times 0,0385 \text{ mol} = 0,115 \text{ mol}$ OH^- nodig, dus ook 0,115 mol NaOH.

De molaire massa van NaOH is volgens tabel 98 40,00 g/mol

$0,115 \text{ mol} \times 40,00 = 4,6 \text{ gram}$ natriumhydroxide is nodig

Opgave 6

b de molaire massa van $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ is volgens tabel 98 310,2 g/mol.

$0,300 \text{ g} / 310,2 \text{ g/mol} = 9,67 \times 10^{-4} \text{ mol}$ $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$

Om 1 mol $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ te maken heb je 3 mol Ca^{2+} nodig.

Ze heeft dan $3 \times 9,67 \times 10^{-4} = 2,90 \times 10^{-3} \text{ mol}$ Ca^{2+} ionen nodig.

Dus heeft ze ook $2,90 \times 10^{-3} \text{ mol}$ calciumchloride nodig. De molaire massa van calciumchloride is volgens tabel 98 111,0 g/mol.

Dus heeft ze $2,90 \times 10^{-3} \text{ mol} \times 111,0 \text{ g/mol} = 0,322 \text{ gram}$ calciumchloride nodig.

c Ze heeft $2 \times 9,67 \times 10^{-4} = 1,93 \times 10^{-3} \text{ mol}$ fosfaationen nodig, dus ook $1,93 \times 10^{-3} \text{ mol}$ natriumfosfaat. De molaire massa van Na_3PO_4 is volgens tabel 98 163,9 g/mol.

$1,93 \times 10^{-3} \text{ mol} \times 163,9 \text{ g/mol} = 0,317 \text{ gram}$ natriumfosfaat heeft ze nodig.

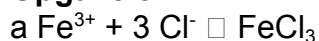
Opgave 7

b $0,200 \text{ L} \times 0,15 \text{ mol/L} = 0,030 \text{ mol}$ natriumsulfaat zat in de oplossing en blijft als vaste stof over.

De molaire massa van Na_2SO_4 is volgens tabel 98 142,0 g/mol.
 $0,030 \text{ mol} \times 142,0 \text{ g/mol} = 4,3 \text{ gram}$ natriumsulfaat blijft als vaste stof over.

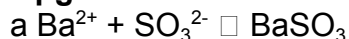
Opgave 8

b $0,300 \text{ L} \times 2,0 \times 10^{-3} \text{ mol/L} = 6,0 \times 10^{-4} \text{ mol}$ ijzer(III)chloride zat in de oplossing en blijft als vaste stof over.

De molaire massa van FeCl_3 is volgens tabel 98 162,2 g/mol
 $6,0 \times 10^{-4} \text{ mol} \times 162,2 \text{ g/mol} = 0,032 \text{ gram}$ ontstaat als vaste stof.

Opgave 9

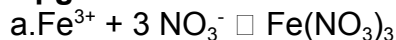

b er is $0,200 \text{ L} \times 0,030 \text{ mol/L} = 6,0 \times 10^{-3} \text{ mol}$ Ba^{2+}

de molaire massa van BaSO_3 is $137,3 + 32,06 + 3 \times 16,00 = 217,4 \text{ g/mol}$.

$6,0 \times 10^{-3} \text{ mol} \times 217,4 \text{ g/mol} = 1,3 \text{ gram}$ bariumsulfiet blijft over als vaste stof (als je er vanuit gaat dat er helemaal niks van kan oplossen, dit zout is slecht oplosbaar).

Opgave 10

b. Als de concentratie NO_3^- 0,15 mol per liter is, dan is de concentratie Fe^{3+} $0,15/3 = 0,050 \text{ mol per liter}$.

Er is $0,400 \text{ L} \times 0,050 \text{ mol/L} = 0,020 \text{ mol}$ $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$.

De molaire massa is $55,85 + 4 \times 14,01 + 9 \times 16,00 = 241,9 \text{ g/mol}$

$0,020 \text{ mol} \times 241,9 \text{ g/mol} = 4,8 \text{ gram}$ ijzer(III)nitraat houdt ze als vaste stof over.